

ANGOLA BİLGİ NOTU

KASIM
2022

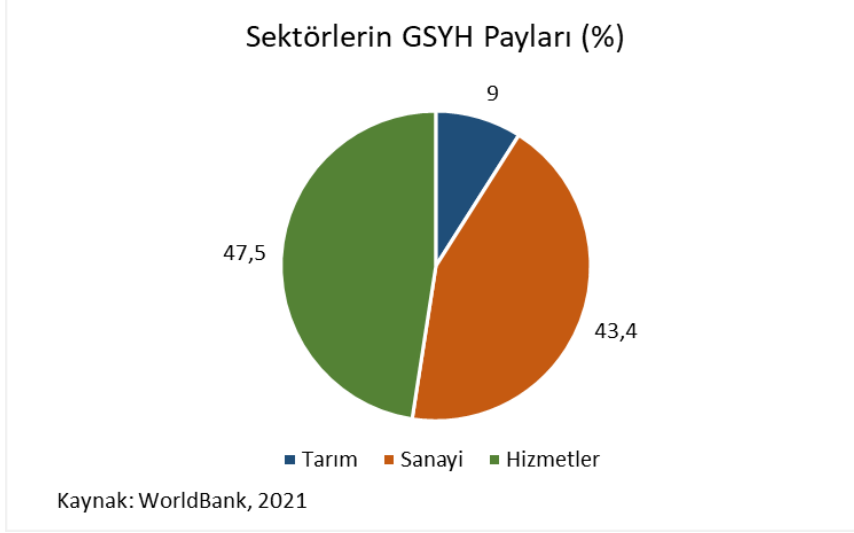
GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK
GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	58,1	75,2	124,8
Büyüme	%	-5,8	0,8	2,9
Nüfus	Milyon Kişi	31,0	32	33
Kişi Başı Gelir	USD	1.873	2.352	3.791
Enflasyon	%	22,3	25,8	21,7
İşsizlik Oranı	%	32,3	32,2	-
Cari Denge / GSYH	%	1,5	11,2	11,3
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-1,9	3,8	2,7
İhracat	Milyar USD	21,0	33,7	-
İthalat	Milyar USD	9,3	11,4	-

Kaynak: IMF KEG Ekim 22, Trademap

1. ANGOLA EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Angola 500 yıl Portekiz sömürgesinde kaldıktan sonra 11 Kasım 1975 yılında bağımsızlığını kazanmıştır. Ancak, bağımsızlık ilanından sonra Portekiz'e karşı bağımsızlık mücadelesi veren, politik kökenleri ve dış destekçileri farklı olan siyasi hareketler arasında iktidar mücadelesi nedeniyle iç savaş başlamıştır. 1975-2002 yılları arasında tam 27 yıl süren iç savaş nedeniyle ülkede alt yapı yok olmuş, insan kaynağı yetersiz kalmıştır.

Ülke ekonomisi büyük çoğunlukla petrole bağımlıdır. Hükümet petrole olan bağımlılığını azaltmaya çalışsa da günümüzde dünyada ekonomisi petrole bağımlılığı en yüksek ülkelerden biridir. 2020 yıl sonu verilerine göre 7,8 milyar ton petrol rezervi bulunmaktadır. Petrolün yanı sıra bir başka önemli ihracat ve geçim kalemi elmadır. Ülke yılda 6 milyon karatın üzerinde elmas üretmektedir. Dolayısıyla, madencilik sektörü büyük çoğunlukla bu sektöre yoğunlaşmıştır. Buna ek olarak, Portekiz idaresindeyken dünyanın önde gelen demir cevheri ihracatçısı olan Angola'da Kassinga madeninde günümüzde 1 milyar tonun üzerinde atıl durumda olan kanıtlanmış demir cevheri bulunmaktadır. Bahsedilen madenin kullanım hakları için bir Türk firmasıyla anlaşılmıştır.

Angola, Portekiz himayesindeyken dünyanın önde gelen pamuk ve kahve üreticileri arasında yer almıştır. Ancak, uzun savaşlar ve mayınlı araziler nedeniyle günümüzde tarım sektörü Angola ekonomisinin %9'unu oluşturmaktadır. Ülke, toprak, akarsu ve iklim koşulları bakımından tarıma oldukça elverişli ve geniş arazilere sahip olsa da altyapı, teknoloji ve teknik bilgi-birikimi eksiklikleri nedeniyle arazilerin yalnızca %10'u kullanılabilir.

Sanayi alanında ise yalnızca alkollü ve alkolsüz gazlı meşrubat ile çimento ürünleri yer almakta, diğer bütün sanayi sektörleri henüz gelişme aşamasındadır.

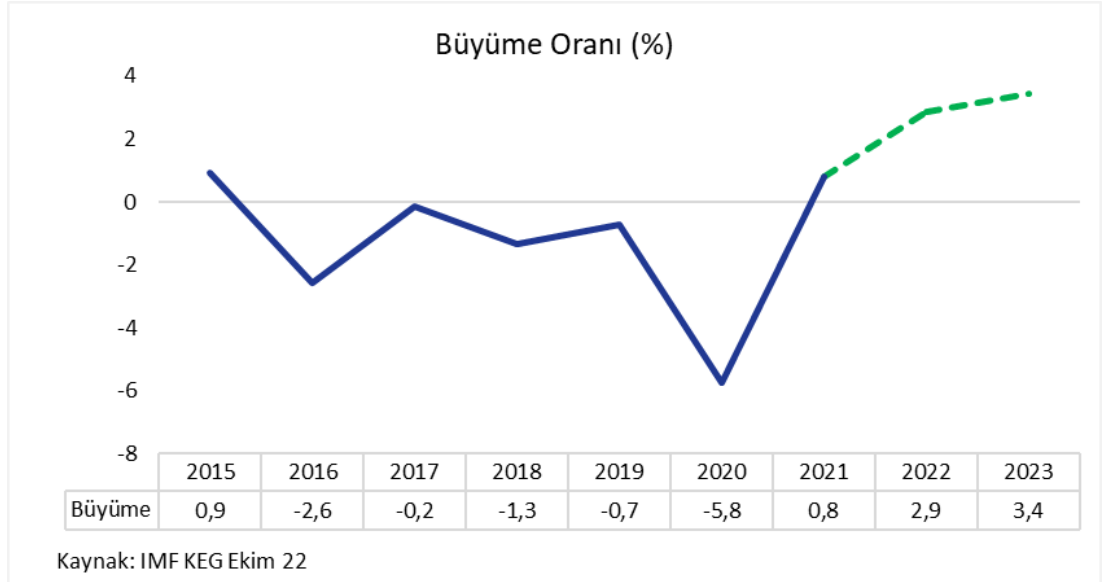

2. BÜYÜME

İç savaş sonrası dönemde yüksek büyüme oranlarına sahip olan Angola ekonomisi 2014 yılında petrol fiyatlarında yaşanan keskin düşüş ile birlikte 2015 yılında %0,9 oranında büyüyerek ekonominin küçüleceği sinyallerini vermiştir. Yetkililer dış şokun etkisini hafifletmek için yakıt sübvansiyonlarını kaldırırsa da bu önlem sadece mali denge de bir iyileşme oluşturarak ülke ekonomisinin küçülmesini engelleyememiş ve ülke 2016 yılında %2,6 oranında daralmıştır. 2017-2018 döneminde, mali genişleme ve sabit döviz kuru politikasının uygulanması ülkeyi sürdürülemez politika karışımına iterek dış şoklara karşı daha hassas hale getirmiştir ve ülke küçülmeye devam etmiştir. 2020 yılında ise, salgın etkisiyle birlikte petrol fiyatlarının dip seviyeyi görmesi Angola ekonomisinin %5,8 oranında daralmasına neden olmuştur.

2021 yılında beş yıllık durgunluğun ardından ülke %0,8 büyümüştür. Salgın ile ilgili kısıtlamaların kaldırılması, makroekonomik reformların gecikmeli etkisi ve hükümetin ekonomiyi çeşitlendirme çabaları bu yılda büyümeyi desteklemiştir. Olumlu ekonomik ivme, 2022 yılının ilk çeyreğinde de %2,6 büyüme ile devam etmiştir. Petrol üretim seviyelerindeki artışın yanı sıra petrol dışı sektörlerin güçlü performansının devam etmesi büyümenin ana güçlerinden olmuştur.

Petrol üretimindeki yapısal düşüşü telafi eden petrol dışı büyüme ile ekonomik büyümenin önümüzdeki yıllarda ortalama %3 civarında olacağı tahmin edilmektedir.

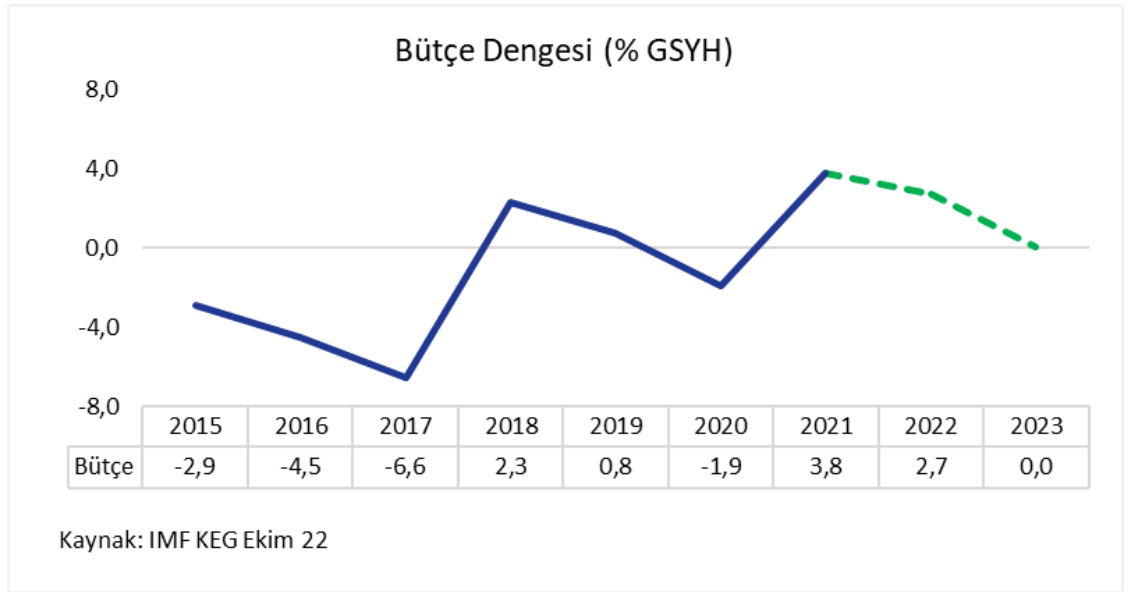

3. BÜTÇE DENGESİ

Angola bütçe dengesi genellikle açık vermektedir. 2017 yılına kadar düşük petrol fiyatları ve mali genişleme ile sabit döviz kuru politikası bütçenin GSYH cinsinden %6,6 açık vermesine neden olmuştur. Takip eden dönemde toparlanan bütçe 2020 yılında yeniden petrol fiyatlarının düşmesi ve salgının etkili olmasıyla %1,9 açık vermiştir.

2021 yılında KDV ile tüketim vergisinin uygulanmasıyla gelirler artış göstermiştir. Böylece 2021 yılında GSYH cinsinden %3,8 bütçe fazlası verilmiştir. Ayrıca, yine bu dönemde borcun GSYH'ya oranı %135'ten %96'ya gerilemiştir.

2022 yılında Rusya-Ukrayna arasındaki gerilimlerin bir sonucu olarak Mart 2022'de petrolün varil başına 125 USD üzerine çıkması yılın ilk çeyreğinde gelirleri desteklemiştir. Yıl sonunda ise, varil başına 59 USD gibi ihtiyatlı bir fiyat tahmin edilerek Angola bütçe dengesinin %2,7 fazla vereceği öngörülmektedir.

4. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yanlar

- Ülke önemli petrol ve doğal kaynaklara sahiptir.
- Çin ile yakın ticari bağlar, nispeten güvenilir bir kamu borçlanma kaynağı sunmaktadır.

Zayıf Yanlar

- Ekonomi petrole büyük ölçüde bağımlıdır ve kamu borcu yüksektir.
- Pazara girişte yüksek maliyetler, karmaşık bürokratik işlemler, yetersiz altyapı gibi olumsuzluklar ülkede süre gelen problemlerdir.
- Ülkede gelir dağılımının bozuk olması, kayıt dışı ekonominin büyüklüğü, bankacılık sisteminde yaşanan sorunlar, kredi imkanlarının yetersizliği, hukuki yapıdaki yetersizlikler gibi sorunları beraberinde getirmektedir.
- Yüksek düzeyde yolsuzluk ile itibari olmayan iş ortamı yabancı ve yerli yatırımları uzaklaştırmaktadır.

Fırsatlar:

- Verimli toprak ve elverişli iklim tarıma yatırım için fırsat sağlamaktadır.
- Devam eden altyapı iyileştirmesi, ekonomik rekabet gücü ve uzun vadeli büyüme için destek sağlamaktadır.

Tehditler:

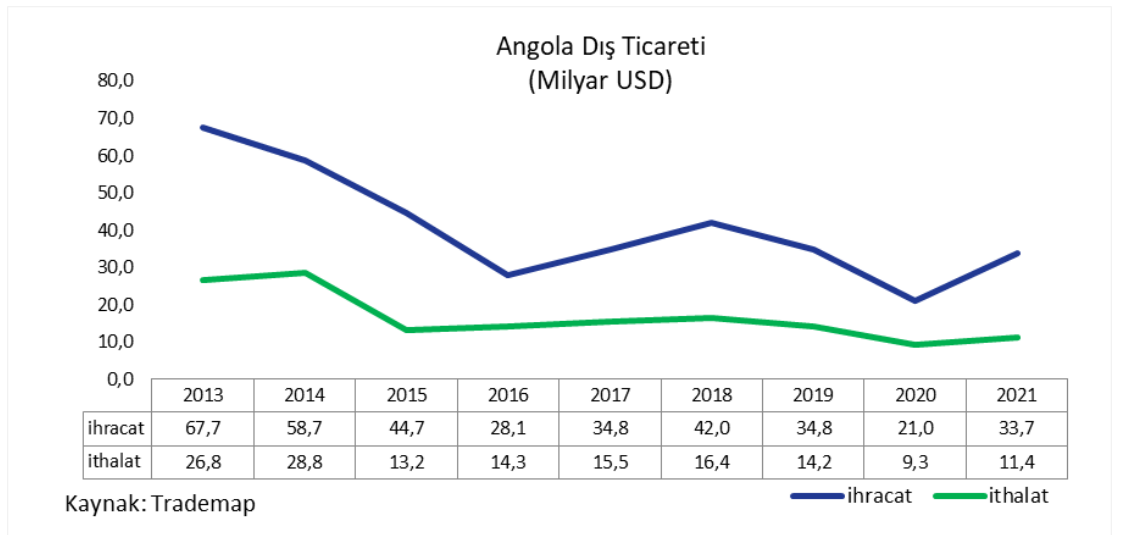
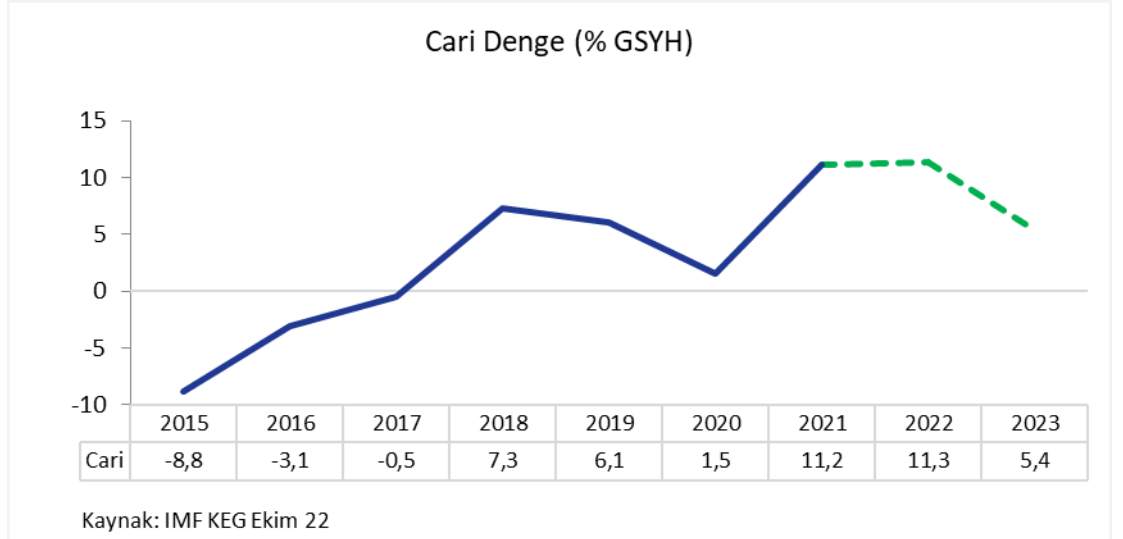
- Gelişen petrol sahalarında azalan petrol üretimi önceki yıllara kıyasla yapısal olarak daha düşük petrol fiyatları, bütçe ve ticaret açıkları üzerinde baskı oluşturabilir. Bunun sonucunda, para biriminde beklenen daha fazla değer kaybı riski artacaktır. Zayıflayan para birimi, yabancı para cinsinden borcun geri ödenmesini daha maliyetli bir hale getirmektedir.

5. CARİ DENGE VE DIŞ TİCARET

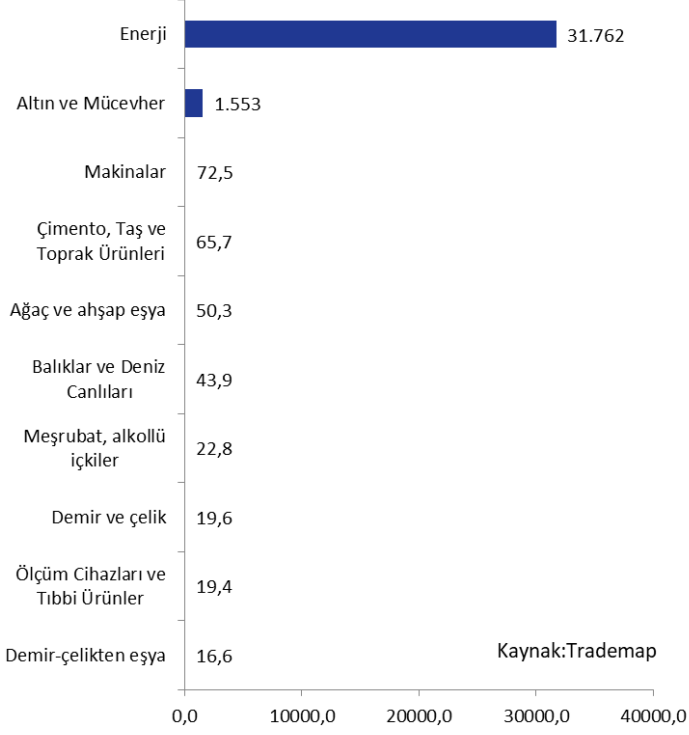
Genellikle dış ticaret fazlası sayesinde cari fazla veren Angola, 2018 yılında dış ticaret fazlasının %32 artarak 26 milyar USD seviyesine yükselmesiyle GSYH cinsinden %7,3 cari fazla vermiştir. Takip eden yıllarda da fazla veren cari denge 2021 yılında %11,2 cari fazla vermiştir.

Petrol gelirleri ile doğrudan ilişkili olan ihracatta 2013-2020 arasında ortalama olarak 42 milyar USD ihracat gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında ise ihracat bir önceki yıla kıyasla %60 artarak 33,7 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. 2021 ihracatının %94'ünü enerji sektörü, %5'ini ise altın ve mücevher sektörü oluşturmaktadır.

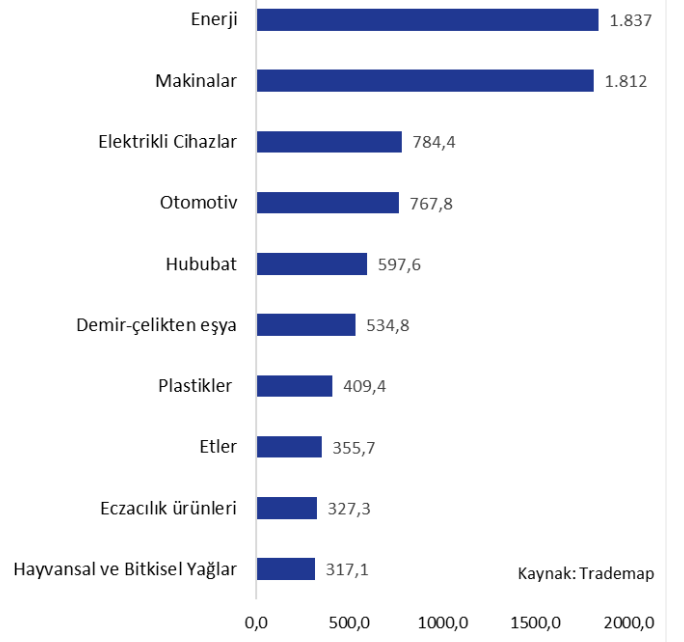
Ülkenin ithalatı ise, 2013-2020 yılları arasında ortalama olarak 17 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise ithalat %22 artarak 11,4 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu yılda, Angola'nın ithal ettiği başlıca ürünler arasında enerji, makinalar, elektrikli cihazlar ve otomotiv yer almaktadır. Bahsedilen sektörler ülkenin ithalatının %46'sını oluşturmaktadır.

Angola'nın İhracatı (2021, Milyon USD)

Angola'nın İthalatı (2021, Milyon USD)

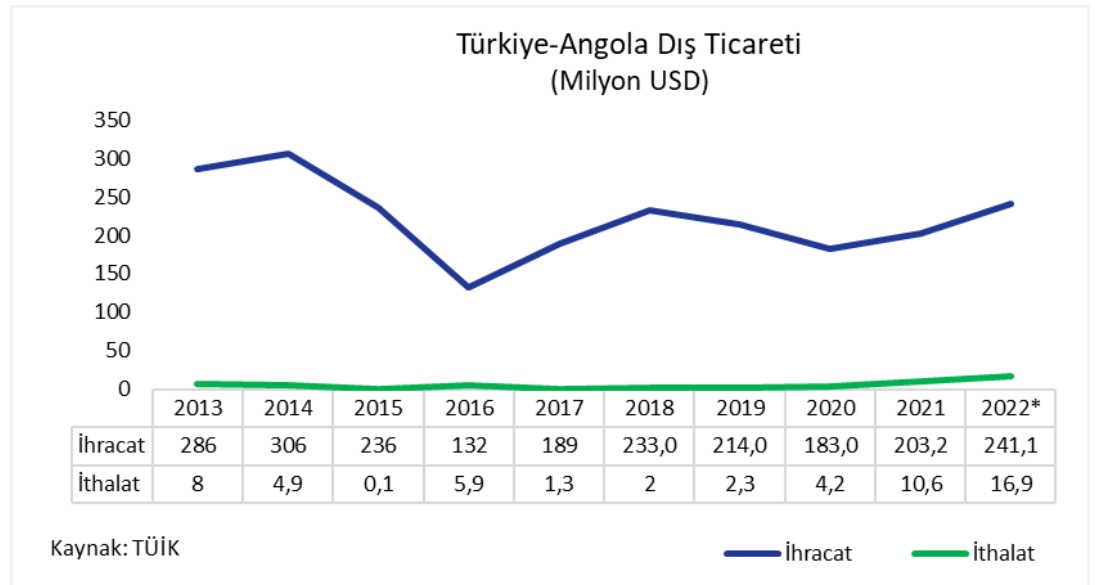

6. TÜRKİYE İLE TİCARETİ

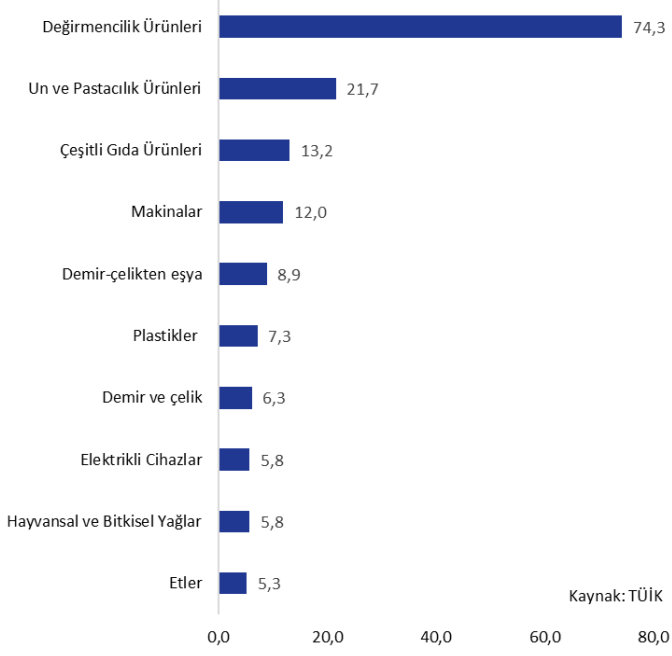

Türkiye, Angola ile olan ticaretinde net ihracatçı konumundadır. İhracat 2014 yılında 306 milyon USD ile en yüksek seviyeyi görmüştür. Takip eden dönemde azalmaya başlayan ihracat 2020 yılında 183 milyon USD'ye geriledikten sonra 2021 yılında %11 artarak 203 milyon USD'ye yükselmiştir. 2022 yılının Ocak-Eylül döneminde ise ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %26 artarak 182 milyon USD civarına yükselmiştir. Türkiye'nin Angola'ya olan ürün ihracatında 2021 verilerine göre, değirmencilik ürünleri, un-pastacılık ürünleri ve çeşitli gıda ürünleri öne çıkmaktadır. Söz konusu ürün grupları ülkeye olan ihracatın %55'ini oluşturmaktadır.

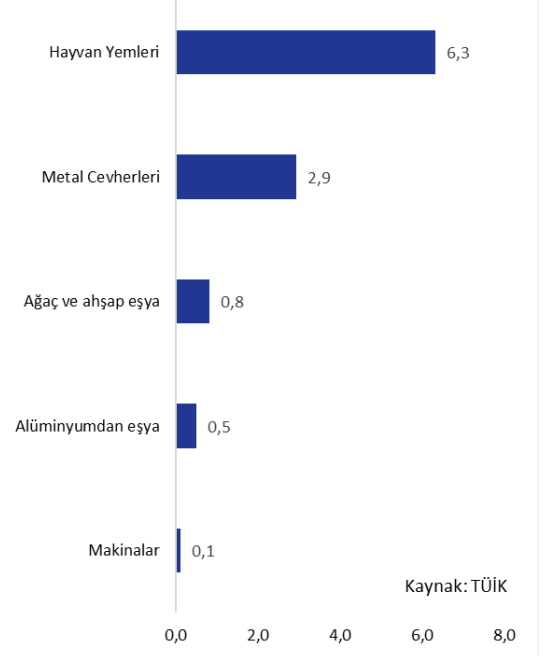
Türkiye'nin Angola'dan ithalatı ise ihracata kıyasla oldukça düşük seviyededir. 2013-2020 yılları arasında ithalat ortalama 3,6 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise ülkeden olan ithalat %153 artışla 10,6 milyon USD seviyesine ulaşarak son yılların en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. 2022 yılının ilk 9 ayında ithalat, 2021 yılının aynı dönemine kıyasla %120 artarak 11,4 milyon USD seviyesine ilerlemiştir. Ürün bazında ithalatta ise, hayvan yemleri ülkeden olan ithalatın %60'ını oluşturmaktadır. Bu sektörü metal cevherleri %28 ile takip etmektedir.

Türkiye'nin Angola'ya İhracatı (2021, Milyon USD)

Türkiye'nin Angola'dan İthalatı (2021, Milyon USD)

DIŞ EKONOMİK İLİŐKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr